

Rapport

Utredning av Interkommunalt samarbeid fase 1

Plan- og byggesak i

Melhus, Skaun og Midtre Gauldal

Innholdsfortegnelse

1.	Bakgrunn for utredningen	3
2.	Oppdraget	4
3.	Roller, ansvar og ressurser	4
4.	Kartlegging av dagens status	4
	Melhus kommune - kort beskrivelse av dagens status og bemanning	4
	Skaun kommune- kort beskrivelse av dagens status og bemanning	5
	Midtre Gauldal kommune- kort beskrivelse av dagens status og bemanning	5
5.	Oppgaveoversikt	7
6.	Samarbeidsmuligheter	8
	Innspill fra ansatte	11
7.	Erfaringer fra andre samarbeid	18
8.	Vurdering av gevinster	18
	Oppgaver med høyt gevinstpotensiale:	18
	Oppgaver med gevinstpotensial:	19
9.	Innspill til organisering/samarbeidsformer	20
10.	Oppsummering med en helhetlig vurdering av mulighetene for samarbeid	21
	Gruppen samlet:	21
	Midtre Gauldal (tillegg):	22
11.	Anbefalinger om veien videre	22
	Skaun og Melhus	22
	Midtre Gauldal	23

1. Bakgrunn for utredningen

Alle tre kommuner står overfor et felles nasjonalt reformbilde som betyr økte krav til fornyelse og omstilling i kommunene:

- Den demografiske utfordringen. Stikkord: aldring, færre yrkesaktive og flere eldre, færre unge og ujevn befolkningsutvikling.
- Velferdspolitiske utfordringer knyttet til bl.a. barn og unge og i eldreomsorgen.
- Demografiutfordringene betyr at mer ressurser må brukes innenfor pleie og omsorg, samtidig som færre barn og unge kan kreve omstillinger innenfor oppvekstsektoren.
- I tillegg kommer levekårsutfordringer, psykisk helse og integrering av mennesker som ønsker tilknytning til arbeidslivet.
- Økonomisk utfordring. Stikkord: kommunens forutsetninger gjennom inntektssystemet til å løse sine stadig økende oppgaver, kommunenes bidrag til effektivisering/gevinstrealisering/økonomisk innsparing i lys av strammere offentlige budsjetter.
- Den digitale utfordringen handler om teknologisk fornyelse og kommunenes evne til å utnytte IKT i kvalitetsforbedring, effektivisering og samarbeid på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer.
- Miljø- og klimautfordringene handler om kommunenes bidrag til utslippsreduksjon og evne til langsiktige planlegging av et grønnere og mer bærekraftig samfunn.
- Den næringspolitiske utfordringen følger av store behov for jobbskaping og fornyelse av næringslivet i kjølvannet av klimautfordringen og omstillingene innenfor olje- og energisektoren.

Alle tre kommuner har politiske vedtak på at interkommunalt samarbeid generelt sett er den ønskede strategien for å realisere gevinster i kommunal oppgaveløsning. Den økonomiske situasjonen for alle tre kommuner akkurat nå, samt for økonomiplanperioden, forutsetter at kommunene bruker tilgjengelige ressurser enda mer effektivt og at det oppnås økonomisk innsparing. En sterkere samhandling og styring for å utnytte ressursene maksimalt er altså helt nødvendig fremover. Dette aktualiserer behovet for tettere samarbeid kommunene imellom.

2. Oppdraget

Kommunedirektørene/rådmann gir i oppdrag å utrede muligheter for samarbeid, og hvilke gevinster det kan gi sammenlignet med dagens situasjon. Kriterier for å kunne vurdere gevinster er tydeliggjort under. Utgangspunktet er hvordan de ulike kommunene løser oppgaven i dag. Ulike alternativer skal vurderes med pluss og minus, før et alternativ anbefales.

3. Roller, ansvar og ressurser

Utredningsgruppen har hatt følgende sammensetning:

Ove Mogård, Enhetsleder Arealforvaltning- Melhus, **gruppeleder**

Ola Aune Hage, Fagkoordinator- Midtre Gauldal

Kai Øverland, Avdelingsleder Plan og bygg- Skaun

Siri Indseth, Plasstillitsvalgt Frittstående- Midtre Gauldal

Kjell Ove Raphaug, Hovedtillitsvalgt Delta, Skaun

Jan Morten Selbekk, Hovedtillitsvalgt NITO, Melhus

4. Kartlegging av dagens status

Samlet omfatter denne utredningen 24,35 årsverk, hvorav 10,75 i Melhus, 6,6 i Midtre-Gauldal, og 7 i Skaun

Melhus kommune - kort beskrivelse av dagens status og bemanning

Fagområdene er delt i 2 avdelinger, Byggesak og Plansak, innen enhet Arealforvaltning. Kommunal planlegging var tidligere organisert i egen enhet i Melhus kommune, men oppgaven ble i juli 25 overført til avdeling Plansak. Avdelingslederne har 1.linje personalansvar, er fagansvarlige og utfører også operativ saksbehandling innen sine respektive fagområder.

Plansaksavdelingen består i dag av 5,8 årsverk. 2 årsverk er dedikert til kommunal planlegging, 1 årsverk dedikert til plansaksbehandling, 0,8 årsverk til dispensasjonsbehandling. Avdelingsleder bidrar også operativt på både kommunal planlegging og plansaksbehandling. I tillegg er en heltidsstilling som jurist organisatorisk lagt til avdelingen, men belastes i regnskapet med 50/50 på hver av plan- og byggesak.

Byggesaksavdeling består av 4,95 årsverk. 4 byggesaksbehandlere inkludert avdelingsleder, og 0,95 årsverk dedikert til opprydding i spredt avløp. Seksjonering, adressering og matrikkelføring utføres av Geodatavdelingen i Melhus.

Byggesak har ikke annonsert tilgjengelig tid for publikum/kunde drop-in. Veiledningsmøter må avtales på forhånd. Fra og med 1.mai 26 har byggesak besluttet å kreve digitale søknader fra profesjonelle foretak. Dvs. at vi ikke mottar søknader på e-post fra disse lengre. De fleste profesjonelle søkere benytter eByggesøk-løsninger allerede.

Tilsynsoppgaver og ulovlighetsoppfølging utføres av saksbehandlere innen det enkelte fagområde, men koordineres av juristen. Denne koordineringen omfatter også ulovlighetsoppfølging innen fagområder utenfor plan- og byggesak, så som klima/miljø/forurensning, landbruk, og kommunale veier.

Klima/miljø/forurensningssaker (med unntak av spredt avløp) håndteres av Kommunalteknikk.

Skaun kommune- kort beskrivelse av dagens status og bemanning

Fagområdene plan og bygg er i en avdeling. Fagområdet plan løses i dag av to ansatte både for offentlige planer og private planforslag. Kommuneplanarbeidet og strategiske planer lagt til avdelingsleder. I noen tilfeller kjøpes tjenester for utarbeidelse av reguleringsplaner for større kommunale prosjekt/bygg og ledet av prosjektleder i kommunen.

Fagområde byggesak håndteres av i alt 3 stillinger (årsverk) samt avdelingsleder. Med unntak av postmottak/arkivering håndteres alle byggesaker av samme saksbehandler, herunder matrikkelføring og fakturering. For tilsyn og ulovlighetsoppfølging er det utlyst stilling. Tidligere var de oppgavene fulgt opp av byggesak med bistand fra andre i avdelingen. Delingsaker og dispensasjoner tas stort sett av byggesak men plan bidrar ved ledig kapasitet.

Byggesak har regulert tilgjengelighet overfor publikum/kunde. Kommunen benytter nettløsning på bestilling av møter (veiledning og forhåndskonferanser).

Kart og oppmåling er også tilknyttet avdelingen med 2 stillinger.

Spredt avløp løses av én stilling utenfor plan og bygg, stillingen bistår vannmiljø forvaltningen.

Øvrige oppgaver som ofte løses av avdelingen er klimaarbeid, miljøraker, forurensning og trafiksikkerhet. Oppgavene er ikke avklart innenfor plan- og miljøenheten.

Avdeling har ukentlige møter for koordinering av de ulike oppgavene. Andre fagområder utenfor avdelingen inviteres til møtene avhengig av saker som tas opp.

Midtre Gauldal kommune- kort beskrivelse av dagens status og bemanning

Generelt er og har bemanningen på fagområdene i Midtre Gauldal kommune vært dynamiske over tid. Antall årsverk på de ulike fagområdene har variert organisk basert i hovedsak på: (1) hvilken kompetanse som har vært i arbeidsstokken, (2) søknadsinngang og (3) hvilke utviklingsprosjekter kommunen selv har iverksatt. Den videre beskrivelsen tar

utgangspunkt i dagens status. Alle berørte fagområder hører til i enhet Samfunnsutvikling og kultur og faggruppe plan, byggesak, kart og oppmåling.

Fagområdet plan løses i dag av to ansatte. Utgangspunktet er én stilling som løser interne bestillinger for overordnede planer og én stilling som saksbehandler private planforslag. De samme stillingene overlapper og utfyller hverandre i den grad det er behov for større kapasitet på ett av områdene. Utarbeidelse av strategiske planer løses også tildeles med kjøp av tjenester. Samme stilling som saksbehandler private planforslag har også funksjon som fagkoordinator for faggruppe plan, byggesak, kart og oppmåling.

Fagområde byggesak håndteres av i alt 4 stillinger i tillegg til fagkoordinator. Med unntak av postmottak/arkivering håndteres alle byggesaker av samme saksbehandler, herunder matrikkelføring og fakturering (integrering mellom Elements ebyggesak og kommunens økonomisystem). Én av byggesaksbehandlerene er spesialisert på dispensasjoner, én av stillingene håndterer kun "meldingssaker" og én av stillingene håndterer alle delingssaker. Flere av stillingene har flere funksjoner/arbeidsoppgaver knyttet til seg.

Byggesak har regulert tilgjengelighet overfor publikum/kunder:

- Mandag – ikke tilgjengelig for kunde-/publikumshenvendelser
- Tirsdag- åpen telefonsløyfe mellom kl 0900 – 1400- møter kan bookes
- Onsdag- åpen telefonsløyfe mellom kl 0900 – 1400 – drop-in
- Torsdag- åpen telefonsløyfe mellom kl 0900 – 1400- møter kan bookes
- Fredag- ikke tilgjengelig for kunde-/publikumshenvendelser

Oppfølging av tilsyn/ulovlighet er pr i dag ikke ressurs-satt. Mangelen innebærer at oppgavene må løses når mulig av øvrige ressurser på fagområde.

Spredt avløp løses av én stilling som kombinerer saksbehandling av søknad om spredt avløp med øvrige oppgaver innenfor klima og miljø. Stillingen håndterer også søknader om redusert slamtømming etter lokal forskrift.

5. Oppgaveoversikt

Oppgaver som utføres av plan- og byggesak og som er felles for alle tre kommunene

Oppgave:	Merknad
Overordnet plan	Strategiske planer som kommunen beslutter selv å utarbeide i planstrategi
Plansaksbehandling	Saksbehandling av private og offentlige detaljreguleringer
Dispensasjoner etter pbl. § 19	
Byggesaksbehandling	Byggesøknad med ansvarsretter, uten ansvarsretter og håndtering av meldepliktige tiltak
Matrikkelføring	Ivaretagelse av kommunens plikt til ajourhold av bygningsdelen av Matrikkelen. I Melhus utføres denne matrikkelføring av Geodataavdelingen.
Tilsyn etter pbl.	
Ulovlighetsoppfølging etter pbl.	
Saksbehandling av søknader om gebyrfracfall	Egen søknadsordning i MGKs gebyrforskrift
Saksbehandling av utslippssøknader	
Tilsyn etter forurensningsloven	
Ulovlighetsoppfølging etter forurl.	
Klagesaksbehandling	Behandling av alle enkeltvedtak som fattes som del av oppgavene over

6. Samarbeidsmuligheter

Tabellen viser hvilke muligheter og utfordringer som utredningsgruppa ser for den enkelte oppgave beskrevet under kap. 5

Oppgave	Muligheter	Utfordringer	Forutsetninger for samarbeid
Overordnet plan	<ul style="list-style-type: none"> - Større fagmiljø og mulighet for intern faglig utvikling - Potensiell stordriftsfordel <ul style="list-style-type: none"> - Evt rasjonalisering av årsverk - Mulighet for parallelle/felles prosesser i alle kommuner - Redusert sårbarhet i den enkelte kommune mtp tilgang på ressurser (mannskap med riktig kompetanse) 	<ul style="list-style-type: none"> - Evt stordriftsfordel ved et samarbeid vil bero på måtehold i bestillinger fra den enkelte kommune - Felles ressurs må deles mellom kommunene og kapasiteten kan bli begrensende - Fysisk og organisatorisk avstand mellom utførende og besluttende organ kan bidra til utfordrende og urasjonelle arbeidsprosesser. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vinning ved samarbeid forutsetter at utførende ledd følger saken fra oppstart til politisk beslutning - Evt felles plansaksbehandling sverktøy
Plansaksbehandling	<ul style="list-style-type: none"> - Større fagmiljø og mulighet for intern faglig utvikling - Potensiell stordriftsfordel <ul style="list-style-type: none"> o Evt rasjonalisering av årsverk - Redusert sårbarhet i den enkelte kommune 	<ul style="list-style-type: none"> - Potensielt mindre lokalkunnskap - Felles ressurs må deles mellom kommunene og mangel på kapasitet kan ramme 	<ul style="list-style-type: none"> - Vinning ved samarbeid forutsetter at utførende ledd følger saken fra oppstart til politisk beslutning - Evt felles plansaksbehandling sverktøy

	<p>mtp tilgang på ressurser (mannskap med riktig kompetanse)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lik praksis på tvers av kommunegrenser 	<p>enkeltkommune</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fysisk og organisatorisk avstand mellom utførende og besluttende organ kan bidra til utfordrende og urasjonelle arbeidsprosesser. - Evt splitting av overordnet planlegging og plansaksbehandling kan redusere rasjonelle interne samarbeid/synergier som allerede er etablert lokalt 	
Dispensasjoner etter pbl. § 19	<ul style="list-style-type: none"> - Større fagmiljø og mulighet for intern faglig utvikling - Potensiell stordriftsfordel <ul style="list-style-type: none"> - Evt rasjonalisering av årsverk - Redusert sårbarhet i den enkelte kommune mtp tilgang på ressurser (mannskap med riktig kompetanse) 	<ul style="list-style-type: none"> - Potensielt mindre lokalkunnskap - Fysisk og organisatorisk avstand mellom utførende og besluttende organ kan bidra til utfordrende og urasjonelle arbeidsprosesser. 	
Byggesaksbehandling	<ul style="list-style-type: none"> - Potensiell stordriftsfordel <ul style="list-style-type: none"> o Evt rasjonalisering av årsverk 	<ul style="list-style-type: none"> - Potensielt mindre lokalkunnskap - Evt sentralisering 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Redusert sårbarhet i den enkelte kommune mtp tilgang på ressurser (mannskap med riktig kompetanse) 	<p>av byggesakstjenesten vil oppfattes negativt hos brukere</p>	
Matrikkel-føring	<ul style="list-style-type: none"> - Økt spesialisering på utførelse av oppgaven - Redusert risiko for fristoverskridelser - Flere med nødvendig sertifisering og spisskompetanse - Oppleveres som en av oppgavene det er lettest å etablere samarbeid innenfor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Allerede realisert gevinst ved at en og samme saksbehandler skriver byggesaken og fører matrikkel tapes. 	
Ulovlighetsoppfølging etter pbl.	<ul style="list-style-type: none"> - Økt distanse mellom byggesaksbehandler og tilsynsfører/ulovlighetsoppfølging - Økt distanse mellom saksbehandler (som bor lokalt) og innbygger - Oppgaveområde trenger spesialisering i forhold til dagens utførelse - Samarbeid vil forhåpentligvis sørge for mer stabil ressurstilgang innenfor oppgaveområde - Lik praksis mellom kommunene - Mer stabil gebyrinngang 	<ul style="list-style-type: none"> - Evt samarbeid isolert på oppgaven vil etablere et grensesnitt mellom ulovlighetsoppfølger og byggesaksbehandler 	<ul style="list-style-type: none"> - Evt samarbeidsorgan fører sak fra start til slutt
Tilsyn etter pbl.	Samme som over.		
Saksbehandling av søknader om gebyrfracfall			
Saksbehandling av utslipps-søknader	<ul style="list-style-type: none"> - Potensiell stordriftsfordel <ul style="list-style-type: none"> o Evt rasjonalisering av årsverk 	<ul style="list-style-type: none"> - Potensielt mindre lokalkunnskap - Evt sentralisering av tjenesten 	<ul style="list-style-type: none"> - Felles saksbehandlingssystem -

	<ul style="list-style-type: none"> - Redusert sårbarhet i den enkelte kommune mtp tilgang på ressurser (mannskap med riktig kompetanse) 	vil oppfattes negativt hos brukere	
Tilsyn etter forurensningsloven	<ul style="list-style-type: none"> - Lik som for pbl 		
Ulovlighetsoppløsing etter forurl.	<ul style="list-style-type: none"> - Lik som for pbl 		
Klagesaksbehandling	<ul style="list-style-type: none"> - Kan innebære økt/stabil tilgang på adekvat ressurs - Større sannsynlighet for at opprinnelig saksbehandler også må behandle klagesaken - Potensielt større tillit hos innbyggere ved eget saksforberedende klageorgan – flere saksbehandlere som ser på samme sak 	-	<ul style="list-style-type: none"> - Må følge hele saken til evt politisk behandling
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> - Økt spesialisering kan medføre effektivisering av arbeidsprosesser - Større fagmiljø - Lik praksis mellom kommunene - Ser store potensielle gevinster i felles utviklingsprosjekter (eks rydding i spredt avløp, kvalitetsheving av matrikkel etc) 	<ul style="list-style-type: none"> - Økt spesialisering blant mannskap kan innebære mindre spennende arbeidshverdag 	<ul style="list-style-type: none"> - Evt samarbeid som skal dra veksler av hverandres ressurser ved kortere ressursmangel forutsetter ressursoverskudd i øvrige kommuner

Innspill fra ansatte

Den 3. og 5. mars var ansatte fra alle tre fagområdene som nå utreder mulig samarbeid innen Samfunnsutvikling samlet på rådhuset i Skaun. Plan- og byggesak møttes den 3.mars, Kart- og oppmåling og landbruk var samlet til møte den 5. mars.

Det kom mange gode innspill fra disse møtene, både til muligheter og utfordringer, uavhengig av den enkelte fagoppgave. Utredningsgruppa finner det nyttig å gjengi disse, sammen med prosjektleders kommentarer til utfordringene.

Muligheter	Utfordringer	Kommentarer til utfordringene
Bedre felles rutiner	<p>Saksbehandlerne ikke kjent med planverket i de andre kommunene, gjør det vanskelig å kunne behandle saker i andre kommuner.</p> <p>Ulike planverk i kommunene.</p> <p>Hvordan løse/håndtere dette?</p>	<p>Dette er et forhold som må tas med i vurderingen når det utredes hvilke praktiske måter et samarbeid kan organiseres på og hvordan oppgaver fordeles.</p>
Muligheten for mer spesialisering	<p>Transport, kjøreveg, mer pendling hver dag.</p> <p>Lokalisering</p> <p>Hvordan kan dette håndteres?</p>	<p>Det kan bli ulike måter å organisere eventuelle samarbeid på, alt etter hvilke oppgaver og tjenester det er snakk om.</p> <p>Selv om det skulle bli anbefalt å samle en eller flere oppgaver ett sted, så er det ingen automatikk i at alle berørte ansatte må ha fast oppmøtested der.</p> <p>Digitale løsninger gjør det mulig med fleksibilitet når det gjelder hvor oppgavene rent praktisk kan utføres.</p>
Kompetanseutvikling, større fagmiljø gir større mulighet for å lære av hverandre	<p>Utfordring med effektiviteten i starten, til felles rutiner er på plass og innarbeidet.</p> <p>Ikke miste/gi slipp på det som fungerer godt i dag.</p> <p>Hvordan kan dette løses?</p>	<p>Oppgaveløsningen er selve kjernen i utredningsarbeidet. Alle enkeltstående oppgaver er del av en arbeidsprosess, og arbeidsprosessene må kartlegges og gjennomgås.</p> <p>Dette for å sjekke ut om det er mulig å løse oppgavene smartere, ikke minst gjennom å ta i bruk nye digitale verktøy og fjerne eventuelle</p>

		<p>overflødige aktiviteter. Oppgaveløsning/rutiner som fungerer godt, må "videreforedles". Tenk på det som at kommunene harmoniseres. Dette vil ta tid, men målet er bedre kvalitet og effektivitet på sikt for alle tre kommuner.</p>
Større fagmiljø	<p>Totalt sett for de tre kommunene er tilgjengelig juridisk kompetanse ikke stor nok til kunne dekke behovet.</p> <p>Hvordan kan dette løses?</p>	<p>Ved etablering av formelle samarbeid vil det bli vurdert hvor mange årsverk og hvilken kompetanse samarbeidet bør ha, og hvilke muligheter som finnes for å få dette til i praksis. Tilgjengelig kompetanse og økonomi vil være avgjørende faktorer.</p>
Større fagmiljø/arbeidsmiljø vi legge bedre til rette for personlig utvikling	Delegasjonsreglementet	<p>Etter at det eventuelt foreligger politiske vedtak om formelle samarbeid og samarbeidsform, må delegasjonsreglementene gjennomgås og eventuelt endres.</p>
Sterkere fagmiljøer, mindre sårbart	<p>Fordeling av arbeidsoppgaver.</p> <p>Hvordan løse det?</p>	<p>Det er flere forhold som spiller inn når arbeidsoppgaver skal fordeles; typen samarbeid/samarbeidsform, tilgjengelige ressurser og kompetanse- det vil handle om å bruke nødvendig kompetanse på rett sted til rett tid, osv.</p> <p>Tenk på samarbeidet og kollegaene der som et</p>

		arbeidslag/team som skal fordele oppgavene seg imellom. Hvordan ville du gjort det i dag?
Mer lik behandling av felles kunder/brukere/innbyggere	Krevende med samarbeid uten fysisk tilstedeværelse/samløkalisering. Hvordan løse det?	Det kan som sagt være flere måter å organisere samarbeid på; ingen, delvis eller samlokalisering fullt ut. Hva som vil være mest hensiktsmessig, vil avhenge av hvilke type oppgaver som skal utføres, hva som vil være gjennomførbart på kort sikt, og hva som er det langsiktige målet med samarbeidet. Digitale løsninger og fleksibilitet hos leder og ansatte vil gjøre det mulig å samarbeide tett selv om man ikke deler samme kontorlokale hver eneste dag.
Større trygghet i faglige avgjørelser/vedtak, spesielt for de som sitter alene som fagperson i sin kommune	Personlig motvilje. Hva gjør vi med det?	Det kan verken prosjekteier eller prosjektleder gjøre så mye med. Innspillet må bli at det er lurt å ta inn over seg at å være arbeidstaker i dag, betyr at vi må trene oss på og hjelpe hverandre med å håndtere endringer. Vi lever i en omskiftelig verden.
Større effektivitet, større mulighet for å gjøre prioriteringer og kunne ta tak i ugjorte oppgaver	Ulik lønn (tolkning/praktisering). Ansettelsesforhold, arbeidsvilkår.	Hvilket ansettelsesforhold den enkelte arbeidstaker får, hvilken kommune som blir arbeidsgiver, vil avhenge av hvilken modell

	Hvordan bli dette håndtert?	<p>for samarbeid som blir valgt. Det er tre samarbeidsmodeller som er mest aktuelle:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fagnettverk • Oppgavefellesskap • Vertskommune: <p><i>Etter at endelig politisk vedtak er gjort, altså om hvilke formelle samarbeid som skal etableres, og hvordan disse skal organiseres, vil det bli jobbet konkret og detaljert med spørsmål som blant annet vil handle om ansettelsesforhold og arbeidsvilkår.</i></p>
God økonomi med felles IT-løsninger	<p>Felles forståelse av planer, lover og forskrifter.</p> <p>Hva gjør vi med det?</p>	<p>Det vil være naturlig og nødvendig at leder for et eventuelt nytt arbeids-/oppgavefellesskap sørger for en felles gjennomgang og av alle styringsdokumenter. Felles forståelse er nødvendig om lik praktisering skal være mulig. Lik praktisering vil være en stor fordel for brukerne, bidrar til forutsigbarhet.</p>
Økt kvalitet på arbeidet generelt	<p>Politisk godkjenning/vedtak i alle tre kommuner om mer samarbeid.</p> <p>Hvordan oppnår vi det?</p>	<p>Kommunedirektørene jobber samstemt og aktivt med den politiske forankringen i hver av kommunene. Politikerne i de tre kommunene samles</p>

		<p>også; ordførermøter og felles formannskapsmøte.</p> <p>Utover dette så er det kommunedirektørens rolle å følge opp de politiske vedtak som fattes.</p>
Mindre sårbar ved langtidsfravær		
Større fagmiljø og muligheter for oppgavedeling og prioriteringer kan legge til rette for mer tilsyn og ulovlighetsoppfølging	<p>Tre forskjellige kommunestyre.</p> <p>Avstand til lokale politikere.</p> <p>Hvordan håndtere dette?</p>	<p>Saksbehandlingen foregår stort sett på samme måte- uansett hvilket kommunestyre som skal behandle saken (samme regelverk, prosedyrer og datasystem). For saker til politisk behandling må saksbehandler være forberedt på å bistå den enkelte kommunedirektør i politisk møte.</p>
Større fleksibilitet i hverdagen		
Likhet i måten oppgavene løses på vil gi større forutsigbarhet for brukerne, og prosessene kan bli mer strømlinjeformede		
Stordriftsfordeler	<p>Digitale systemer er ikke tilpasset.</p> <p>Hvordan håndterer vi dette?</p>	<p>Arbeidsgruppene som utreder mulighetene for nærmere samarbeid vil også belyse dette, og om nødvendig peke på at harmonisering av digitale løsninger er en forutsetning for formelle samarbeid.</p>

	<p>Kartløsningen må bli felles for alle kommunene.</p> <p>Hvordan løser vi dette?</p>	<p>En utvikling som kanskje er ønskelig uansett, aller mest for brukerne.</p>
	<p>Tilgjengelighet for innbyggerne/kundene- nært der de bor/har sitt virke.</p> <p>Hvordan håndterer vi dette?</p>	<p>Vi ser at fysisk tilgjengelighet (besøk på kontoret) blir det stadig mindre av. Uansett samarbeidsform vil det med dagens teknologi være fullt mulig å ha fysisk arbeidssted desentralisert dersom det er fordelaktig.</p>
	<p>Høyere gebyr i Melhus</p>	<p>Vi skal ikke slå sammen kommunene. Selv med vertskommunesamarbeid som organisasjonsform er det fullt mulig å beholde kommunevise selvkostregnskaper.</p>
	<p>Tilgjengelige kontorplasser.</p> <p>Hvordan løse dette?</p>	<p>En praktisk utfordring som må vurderes underveis i prosessen, først og fremst i en eventuell fase 2 med utredningsarbeid.</p>
<p>Felles fagledelse; ikke alle ansatte har egen fagleder i dag</p>		
<p>Større og sterke fagmiljøer gjør kommunene mer attraktive, letter rekrutteringen</p>	<p>Felles forståelse av hvor vi skal.</p> <p>Hvordan forholder vi oss til dette?</p>	<p>Både som en del av prosjektet, og "i linja" i hver av kommunene, jobbes det kontinuerlig med å informere om og forankre hvorfor omstilling gjennom mer samarbeid med naboene er nødvendig. Eksempler på tiltak er felles samling med alle berørte ansatte, involvering av</p>

		tillitsvalgte i alle ledd og på alle nivå i prosjektet, felles intranettside med løpende informasjon,
--	--	---

7. Erfaringer fra andre samarbeid

Alle tre kommunene deltar i NKF byggesaksnettverk som bidrar til faglig påfyll. Nettverket omfatter mange kommuner og kan i enkelte sammenhenger blir noe stort for å drøfte lokale utfordringer. Midtre Gauldal er deltakerkommune i Plankontoret sammen med sju andre kommuner. Samarbeidet bidrar til redusert sårbarhet og tilgang på stabskraft ved større planarbeid eller flere parallelle planprosesser. Samarbeidet innebærer ikke at alle planoppgaver blir løst som del av oppgavefellesskapet da daglig forvaltning og veiledning til publikum og politikere mv må løses lokalt.

Tidligere uoffisielt fag nettverk mellom Skaun, Melhus, Orkland og Midtre Gauldal som har blitt erstattet av nettverk knyttet til NKF. Erfaring fra tidligere nettverk, diskuterte problemstillinger (enkeltsaker) og felles opplegg for oppfølging av saker, samt faglig påfyll.

8. Vurdering av gevinster

Innledende vurdering basert på gjennomgangen i pkt 5 ser gruppen samlet, gevinst innenfor alle oppgaver, med ulik vektning innenfor de vurderingskriteriene som framgår av mandatet. Dette forutsetter administrativt vertskommunesamarbeid som organisasjonsform.

Oppgaver med høyt gevinstpotensiale:

- Tilsyn/ulovlighet etter både plan- og bygningsloven og forurensningsloven
- Klagesaksbehandling
- Spredt avløp
- Matrikkelføring

- Utvalgte utviklingsprosjekter (eksempelvis rydding i spredt avløp, utvikling av felles maler, digitalisering av prosesser, kvalitetsheving av Matrikkel etc – tidsbegrensede arbeidsoppgaver som kan organiseres i prosjekt og som potensielt kan utløse stordriftsfordel om alle tre kommune gjøre samme løft samtidig)

Oppgaver med gevinstpotensial:

- Ordinær byggesaksbehandling
- Plansaker
- Kommunens egen planlegging (kan også løses innenfor Oppgavefelleskap)

Uavhengig av oppgaver/fagområder:

- Generelt å få inn/beholde kompetanse på fagområdene.
- Mindre sårbar for langtidsfravær.
- Sterkere fagmiljø og muligheter til å benytte ulike kompetanser.

Midtre Gauldal kommune ser størst gevinst innenfor oppgavene med høyt gevinstpotensial over.

‘Dette begrunnes med at disse oppgavene i større grad enn de øvrige realiserer gevinster innenfor vurderingskriteriene som ligger til grunn for utredningen. Når det gjelder overordnet planarbeid og plansaksbehandling foreligger det delegeringssperre i lovverket som hindrer delegering av egengodkjenning av arealplaner etter pbl. Dette innebærer for Midtre Gauldal kommune at dagens løsning med deltakelse i Plankontoret bidrar til redusert sårbarhet, økt kapasitet og tilgang på fagmiljø er ivaretatt. Evt deltakelse i Plankontoret fra Melhus og Skaun vil styrke dette “laget”.

Videre vurderer Midtre Gauldal kommune at en formalisert samarbeidsløsning innenfor ren byggesaksbehandling har liten gevinst iht vurderingskriteriene. En økonomisk gevinstrealisering vil bero på at kommunene i dag har overkapasitet innenfor fagområde eller at antall ledere kan reduseres som følge av samarbeidet. For Midtre Gauldal er den økonomiske gevinsten ved reduksjon av ledere allerede realisert. Når det gjelder tilgjengelighet og god service, innenfor byggesaksområde, vil “kompetansegravitasjonen” være Trondheim. Et samarbeid vil i større grad muliggjøre kontorplassering utenfor Midtre Gauldal. Dette mulighetsrommet vil potensielt påvirke tilgjengelighet og service lokalt i Midtre Gauldal over tid. Pr i dag løses byggesaksoppgaver i stor grad av saksbehandlere med lokal tilhørighet og kunnskap om lokale forhold. Denne kunnskapen bidrar til både økt effektivitet og kvalitet og effekten kan tapes som følge av at tyngdepunktet i arbeidsmarkedet flyttes nordover.

9. Innspill til organisering/samarbeidsformer

Det peker seg ut fire samarbeidsformer som kan være aktuelle.

1. Fagnettverk. Dette er den mest uformelle og uforpliktende samarbeidsformen, og er utprøvd innen forskjellige fagområder/oppgaver allerede, jf. Kap. 7. Fagnettverk virker godt for å heve kunnskapsnivået hos den enkelte medarbeider, og kan bidra til å utvikle bedre rutiner hos den enkelte kommune. Fagnettverk løser ikke ønsker om å utnytte kapasitet og kompetanse på en mere dynamisk måte på tvers av kommunegrensene.
2. Kjøp og salg av tjenester. Formalisert samarbeid om utveksling av ledig kapasitet og kompetanse kommunene imellom etter skriftlig avtale. Relativt liten erfaring med kjøp/salg av tjenester innenfor våre fagområder. Bl.a. har MGK bidratt med kapasitet på byggesak til Rennebu kommune, Melhus har fungert som settekommune for MGK ved behov. Kjøp og salg av tjenester vil være svært avhengig av ledig kapasitet hos den som skal utføre arbeidet, og dermed lite forutsigbart.
3. Oppgavefelleskap jf. Koml. Kap. 19. MGK har erfaring med denne samarbeidsformen som medlem i oppgavefelleskapet Plankontoret (se Kap. 7). Samarbeidsformen vurderes som lite rasjonell for de oppgaver som omfattes av utredningen. Dette begrunnes med at de aller fleste oppgaver innebærer å fatte enkeltvedtak, og myndighet for å fatte enkeltvedtak kan pt. ikke delegeres til et oppgavefelleskap etter kommuneloven.
4. Vertskommune jf. Koml. Kap. 20.

Administrativt vurderer gruppen at denne samarbeidsformen har størst gevinstrealisering. Dette begrunnes med at kommunenes samlede ressurser blir samordnet under samme ledelse. Samlet ressursstyring vil trolig bidra til dynamisk bruk av personell, muligheter for å i større grad utnytte den enkeltes spisskompetanse, tilrettelegge for fleksibelt arbeidssted, faglig utvikling både personlig og organisatorisk mv.

- a. Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemd. (Administrativt og Politisk samarbeid)

Innebærer at det enkelte kommunestyre velger representanter til felles nemd, som delegeres myndighet til å ta avgjørelser. Nemda delegerer til kommunedirektøren i vertskommunen myndighet til å treffe vedtak i kurante saker.

- b. Administrativt Vertskommunesamarbeid.

Det enkelte kommunestyre instruerer egen kommunedirektør om å delegerer myndighet til å ta avgjørelser til kommunedirektøren i vertskommunen.

Punktene 1 og 2 er uformelle samarbeidsformer som ikke er lovregulerte, og som kan avtales administrativt. I praksis er det her den enkelte administrasjon som inngår samarbeid med administrasjonen i nabokommunen(e).

Punktene 3 og 4 er lovregulerte jf. Kommuneloven Kap. 19 og 20. Her er det kommunestyrene som inngår avtale om å samarbeide om felles administrasjon innenfor et eller flere tjenesteområder.

Interkommunalt selskap (IKS) er ikke vurdert til å være aktuelt i denne sammenheng, da man i produksjonen av forvaltningstjenester er avhengig av tett tilknytning til det enkelte kommunestyre/utvalg.

10. Oppsummering med en helhetlig vurdering av mulighetene for samarbeid

Gruppen samlet:

Som det kommer fram av tidligere kapitel i utredningen eksisterer det mulige gevinster i forbindelse med samarbeid innenfor alle arbeidsoppgaver. Gevinstene har i enkelte tilfeller bindinger til gitte forutsetninger og må vektas mot eventuelle ulemper i det enkelte tilfelle.

Ivaretagelse av lokalkunnskap og nettverk

Gruppen ser det som viktig å ivareta den kompetansen som allerede finnes i kommunene i dag. Dagens teknologi gjør det mulig å arbeide desentralisert på en helt annen måte enn før. Det anses derfor som fordelaktig å fortsette med den bemanning og lokalisering vi har i dag, selv om arbeidet organiseres innenfor en vertskommunemodell.

Posisjon i arbeidsmarkedet

En stor utfordring for vår "bransje" er å klare å rekruttere god kompetanse innenfor de rammene vi har til rådighet. I motsetning til f.eks. sektorene helse- og oppvekst, som stort sett har sitt konkurrerende arbeidsmarked innenfor offentlig forvaltning, konkurrerer vi i tillegg mot et stort marked i privat næringsliv. Nærheten til Trondheim gjør at tilbudet av høy kompetanse er til stede, men fører også til at etterspørselen etter denne kompetansen er tilsvarende stor. Det å kunne friste med et større fagmiljø, samtidig som man kan tilby valgfri kontorplassering på tre lokasjoner i regionen vil være et klart konkurransefortrinn i dette arbeidsmarkedet.

Ledelse

Et interkommunalt samarbeide innenfor dette fagområdet vil sette store krav til god intern organisering og tydelig ledelse. Det vil bli viktig å klare å opprettholde god kontakt og

tilstedeværelse mot de politiske utvalg som har delegert forvaltningsmyndigheten sin til enheten. Samtidig som man ivaretar lokal tilstedeværelse, må det legges til rette for å utvikle en god arena for samhandling og utvikling, og å utvikle en god felles bedriftskultur som gjør arbeidsmiljøet innovativt og attraktivt.

Sekundæroppgaver og intern samhandling

Saksbehandlere i alle tre kommunene har i dag flere mindre oppgaver utover de kjerneoppgavene som er opplistet i mulig samarbeidsoppgaver. Ved videre utredning av samarbeid må det derfor vurderes hvordan de oppgavene som i dag ivaretas av berørte saksbehandlere, men som faller utenfor samarbeidsområdet, skal håndteres.

Videre utredning må også se nærmere på grensesnittet for samhandling med andre fagområder i den enkelte kommune.

Midtre Gauldal (tillegg):

Midtre Gauldal kommune har i dag en arbeidsstokk innenfor fagområdene som har stor grad av lokal tilhørighet. Den lokale tilhørigheten bidrar til rasjonell saksbehandling gjennom lokalkunnskap, nettverk og kjennskap til uformelle strukturer i samfunnet. Lokalkunnskapen vurderes å bidra til både kvalitet i- og raskere saksbehandling. Et samarbeid som reduserer lokal tilhørighet vurderes å ikke bidra til større grad av kosteffektivitet, god service og tilgjengelighet. Redusert innslag av lokale saksbehandlere vurderes å medføre større grad av formell korrespondanse for å klarlegge relevante saksopplysninger – og dermed økt saksbehandlingstid. Som det framgår, er dagens lokale tilhørighet også en sårbarhet om denne skulle falle bort uavhengig av fremtidig samarbeid.

11.   Anbefalinger om veien videre

Utredningsgruppen er samlet enig om å anbefale videre utredning av samarbeid i Fase 2, men det er noe divergerende syn på hvilket ambisjonsnivå man skal legge til grunn.

Skaun og Melhus vil anbefale at kommunene går videre til detaljert utredning i Fase 2, med administrativt samarbeid etter vertskommunemodellen, jf. Kommuneleven § 20-2, for alle oppgaver omtalt i kap. 5.

Midtre Gauldal vil anbefale å gå videre til detaljert utredning i fase 2, med administrativt samarbeid etter vertskommunemodellen, jf. Kommuneloven § 20-2 begrenset til følgende oppgaver:

- Tilsyn/ulovlighetsoppfølging etter både pbl. og forurl.
- Klagesaksbehandling
- Matrikkelføring
- Utvalgte utviklingsprosjekter (eksempelvis rydding i spredt avløp, utvikling av felles maler, digitalisering av prosesser, kvalitetsheving av Matrikkel etc – tidsbegrensede arbeidsoppgaver som kan organiseres i prosjekt og som potensielt kan utløse stordriftsfordel om alle tre kommune gjøre samme løft samtidig)

27.04.26 OveM